

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hozdva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizsgálatára nem vállalkozik. Előfizetések és hirdetések kiadóhivatalhoz intézendők.

BALFOUR A BÉKEJEGYZÉKRŐL.

Az első hivatalos antant nyilatkozat.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Burián külügyminiszter békejavaslatáról az első megnyilatkozás híre már megérkezett ide. A békejegyzékről Balfour a következőképpen nyilatkozott:

— A jegyzékben nem látom a kilátást arra, hogy a cél, amelyet a szövetségesek maguk elé tűztek, nevezetesen olyan béke elérése, mely több volna a fegyverszünetnél — elérhető lenne, Van-e a legkisebb kilátás arra, ha elfogadjuk a javaslatot, hogy minden kérdés kellőképpen megvitatható legyen? Bármennyire igyekszünk is ezt a javaslatot kedvező szemmel nézni, nincs módunkban, hogy erre a kérdésre igennel válaszoljunk.

Az idő ilyen eszmecserére még nem érett meg. Az antant népe vágyik a béke után, de nem olyan ostoba, mint azt a központi hatalmak országában hiszik. A népünk megérti, hogy az eszmecsere hiábavaló volna, amíg Németország a függőben levő kérdésekről egészen más szellemben nem gondolkodik, mint a német államférfiak.

A németek azt hiszik, hogy ilyen javaslatokkal elő tudják idézni soraink megbontását. Bármennyire sajnálom is, arra az eredményre kell jutnunk, hogy ezen javaslat célja nem az, hogy megegyezési békét létesítsen, hanem az, hogy erőfelfejtésünket csökkentse.

Magyar békeakció.

Mikor magyar csapatok jelennek meg a nyugati harcfronton, az európai politikában is egy magyar ember szava hangzik fel és hívja a hadviselő feleket a tárgyalások zöld asztalához. Egyelőre nem kötelező, teljesen szabad megbeszéléseket indítványoz annak megállapítása végett, hogy okvetlenül öngyilkosságba kell-e kergetni Európát ezzel a végnélküli, rettenetes háborúval, — vagy talán lehetséges volna-e a nemzetek közt fennforgó ellentéteket más módon is kiegyenlíteni?

Burián grófnak ezt a felszólítását két szempontból kell vizsgálat alá venni: a külföldre és a belföldre gyakorolható és várható hatása tekintetében.

A semleges hatalmak kétségtelenül örömmel fogják fogadni Burián eszméjét.

Első sorban a pápa feltétlenül helyeselni fogja a felvetett gondolatot, hiszen az megfelel az ő eddigi egész béketörekvésének. De a többi semleges hatalom is előreláthatólag támogatni fogja a magyar külügyminiszter gondolatát, hiszen a háború káros hatásait a semleges nemzetek is megérzik gazdasági életükön. Csak az a

kérdés, meddig mennek el a semlegesek rokonszenvük nyilvánításában? Ha a semlegesek erősebbek volnának, mint a melyenek, nyomást gyakorolhatnának az emberiség érdekében és saját érdekükben is, hogy ellenségeink kíséreljék meg Burián gróf indítványának megfelelőleg a közvetlen tárgyalást. Ilyen nyomásról ma alig lehet szó, tehát legfeljebb azt az erkölcsi hatást vehetjük számításba, amelyet a semleges országok közvéleménye ellenségeinkre talán gyakorolni képes lesz. Ennek hatása felől pedig nagyon rózsás reményeket nem igen táplálhatunk.

Ez egyelőre bizonyos tartózkodással érzünk az elé a fogadtatás elé is, melyben ellenségeink Burián indítványát részesíteni fogják. Ellenségeink hivatalos képviselője nem igen fogja az indítványt hamarosan elfogadni. Bármennyire nem kötelezők is lennének ugyanis a Burián által tervezett megbeszélések, annyi bizonyos, hogy ott az ententenak nyíltan elő kellene állania hadi céljaival, konkrét feltételeket kellene megformulálnia, az entente kormányok pedig annyira beleheccelték már népeiket a háborúba, hogy a nyugati fronton elért helyi sikerek kikürtölése után mérsékelt békefeltételekkel

előállni: kissé bajosnak fogják tartani túlzó feltételekkel pedig a megbeszélések sikerét eleve kizárnák és a szakítás ódiáját teljesen magukra venni lennének kénytelenek. Burián gróf indítványának hatását tehát inkább maguknál a háborútól teljesen kifáradt és megundorodott entente-népeknél, első sorban a legtöbbet vérzett, a kimerülés előtt álló franciáknál kell várunk. Ellenségeinknél meglévő békeáramlatok erős támaszt kaptak Burián konciliáns javaslatában és ez országok népeinél várható is a közvéleménynek olyan nyomása, mely elől a háborus örülettől eltelt francia, angol és amerikai kormányok nem fognak kitérhetni. Az ellenséges országok közvéleményének ilyen kiforrásához és erőteljesebb megnyilvánulásához azonban idő kell, s így kedvező választ hamarosan nem várhatunk.

Idebent kitartásunk, erőnk tudatának gyarapodását várjuk ez okos és bátor diplomáciai lépéstől. Azok, akik a békeeszmét szabadalmazott hirdetőinek harangozták magukat, meggyőződhetek róla, hogy kormányunkat nem csekélyebb, de feltétlenül komolyabb békeakarat tölti el, mint néhány felelőtlenül szónokoló és cikkező szabadalmazott pacifistáinkat. Az egész belföldi közvélemény tisztán fogja látni, hogy ha a háború csak egy nappal is tovább tart, az kizárólag és egyedül ellenségeinken múlik, mert

velünk méltányos feltételek mellett a békét akár holnap is meg lehet kötni.

A ki eddig azzal akart magának népszerűséget hajhászni, hogy nálunk békebarátságot kell propagálni, az most elvesztette magától a talajt és kénytelen belátni, hogy mi igenis megkíséreljük az ellenséget nem csak *legyőzni*, hanem első sorban a mindkét félre nézve tisztességes béke szükségességéről *meggyőzni*. Mi már ezt a háborút is a népek tanácsában kívánjuk befejezni. Hiszen ez a békés és közvetlen tárgyalás első sorban egy magyar főpapnak, nagyváradi kanonoknak, dr. Fraknói Vilmosnak volt a gondolata, a melyet most hivatalos formában a magyar külügyminiszter is magáévá tett. Nálunk nem kell külön békepártot szervezni, békepárti nálunk az egész ország — csak hogy békét egyoldalulag kötni nem lehet. Ahhoz a másik félnek békeakarata is kell és ha az hiányzik, akkor nincs más, mint védekezni a támadó ellen, a háború ellen tovább is. Elvégre ha valaki okvetlenül és minden körülmények között meg akar ölni, akkor a védekezés az önfentartás által parancsolt kötelesség. Ezt be kell látni mindenkinek.

Ne tévesszen meg senkit az a körülmény, hogy Burián akkor fordul ellenségeinkhez indítványával, mikor azok látszólagos sikereket mutathatnak fel. Nem gyengeség ez a mi részünkről, hanem az ellenség érzékenységének kimélése. Most elfogadhatják a közvetlen tárgyalások gondolatát a megálázkodás látszata nélkül. Ha csak annyi mérsékletet tanúsítanak a javaslat fölötti gondolkozásnál és a válaszadásnál, mint a mennyi azt a mi részünkről sugallta, akkor a béke csakugyan nincs messze. Soha a nemzetközi politikai viszonyok és a katonai helyzet nem volt alkalmasabb a béke útján az első lépések megtételére, mint most. Mi, a kik mindenütt ellenséges földön viseljük a háborút, nem egy, hanem tíz lépést tettünk előre a béke felé, engedékenyen, bölcs mérséklettel. Ha erre is elutasító lesz a válasz, akkor csakugyan hiába törekszünk az ellenség meggyőzésére: kénytelenek leszünk nyugaton is azt keresni, a mit keleten elértünk: az ellenség legyőzését. De hát erre van-e szükségük az ellenséges népeknek és van-e rá szüksége az egész világnak?

Legujabb füzőket legolcsóbban
Keszenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut. (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Kijárónak keres 14—15 éves
leányt a Tiszántúl kiadóhivatala azonnali belépésre.

A délszláv kérdés megoldása.

Tisza mint királyi megbízott.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi tanácskozásai során feltűnő hosszú ideig tárgyalta Spitzmüller báróval, az új közös pénzügyminiszterrel.

Jól informált helyről közlik, hogy ez a megbeszélés a bosnyák kérdés rendezésével van összefüggésben.

Wekerlenek sikerült a Bosznia Hercegovinára vonatkozó magyar álláspont útjában álló akadályok legnagyobb részét elhárítania, úgy, hogy a kérdés magyar megoldása immár a valószínűségek közé tartozik.

Ezzel szemben más oldalról azt hangoztatják, hogy a bosnyák kérdés magyar megoldása szoros kapcsolatban áll a lengyel kérdés osztrák megoldásával.

Ez a felfogás teljesen helytelen, mert Wekerle Sándor miniszterelnök nem engedte a két kérdést összekapcsolni vagy összekeverni, annál kevésbbé, mert a délszláv agitációnak csak úgy lehet véget vetni, ha a délszláv kérdést gyorsan rendezik, másrészt pedig Varsóban mindinkább az a

kérdések kezdenek tulsúlyra jutni, amelyek a passzivitás álláspontján vannak, vagyis a lengyel kérdés rendezését az általános békekongresszusnak akarják fenntartani.

Bécsi politikai körökben állandóan Tisza zágrábi külaetésének céljáról beszélnek. — Beavatott személyiségek azt állítják, hogy Tisza, nem mint a félhivatalos cáfolatok el akarják hitetni, magánügyben, hanem fontos politikai küldetésben jár Horvátországban és megy Boszniába.

Szerepe az osztrák körök híresztelése szerint az, hogy mint ő felsége meghatalmazottja érintkezésbe lépjen a délszláv kérdés megoldásánál meghallgatást és hozzájárulást igénylő összes tényezőkkel, különösen horvátokkal, szerbekkel, bosnyákokkal, esetleg a dalmátokkal.

Megbízását nem mint polgári politikus, hanem mint katonát kapta, aki mellé ebből az alkalomból vezérkari tisztet is beosztottak.

A békejegyzék hatása.

Borzasztó volna, ha ezt az ajánlatot is kicsufolnák.

Genf, szept. 17.

A Basler Nachrichten párisi levelezője táviratozza lapjának: A kormánypárti sajtó elutasító hangon ír Burián békejegyzékéről és tiltakozik az ellen, hogy az entente tárgyalásokba bocsátkozzék a központi hatalmakkal.

A Manchester Guardian terjedelmes vezércikkben foglalkozik a békejegyzékkel és a többi közt ezeket írja:

Ne válaszoljunk olyan módon, hogy a kételkedőkből újra határozottak legyenek. — Aki komoly kísérletet tesz ennek az általános megszólalásnak a befejezésére, nem érdemi meg, hogy kicsufolják és kigúnyolják. Borzasztó volna, ha ezt az ajánlatot is kicsufolnák, mint ahogyan az a korábbiakkal történt. A legnagyobb lelkiismeretlenség volna, ha a békéről való tárgyalásokat vagy beszélgetéseket bizonyos katonai feltételektől tennék függővé.

Mikor válaszol az entente a békejavaslatra.

Berlin, szept. 17.

Amsterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség Londonból keltezett táviratot terjeszt, amely a londoni jól értesült körökre, mint forrásra hivatkozva, közli, hogy a szövetségesek a magyar és osztrák jegyzéket gondos mérlegelés tárgyává fogják tenni. — Néhány nap fog csupán elmúlni a válasz megadásáig. A mi a válasz tartalmát illeti, már most kijelentik, hogy a javasolt előterjesztéstől keveset lehet várni, a míg a központi hatalmak előre ki nem jelentik, hogy bizonyos békefeltételekhez hozzájárulnak. Az eddig ismert feltételekhez a Belgiumnak és Szerbiának adandó kártérítés is kell, hogy járuljon. A válasz hivatalos szövege külön-

ben még nincs az angol kormány kezében, mert a hivatalos táviratok külföldről kerülő úton érkeznek.

Németország állítólag békeajánlatot tett Belgiumnak.

Berlin, szept. 17.

Hágából táviratozzák: A londoni lapok azt állítják, hogy minden okuk meg van arra a feltevésre, hogy a német kormány Belgiumnak javaslatot tett, amelyben az ország politikai és gazdasági fejlődését bizonyos feltételek ellenében biztosította. Ezzel szemben Belgiumnak kötelessége volna az entente kormányait a német gyarmatok visszaadásának szükségességéről meggyőzni és az elítélt flamandoknak amnesztiát adni.

A berlini diplomaták helyeslik a békeakciót.

Berlin, szept. 17.

Burián békejegyzéke a német politikai élet kulisszái mögött már egy idő óta észlelhető mozgolódást rendkívül élénkké tette.

Burián békejegyzéke után a birodalmi gyűlés pártjai azt kívánják, hogy a legrövidebb időn belül állást foglaljanak Burián jegyzékéhez.

Naponta hosszas tárgyalások folynak a pártok között és a kormány tagjaival is.

A mi Burián jegyzékének külpolitikai hatását illeti, az itteni diplomáciai körök véleménye kedvezőbb, mint a politikai pártoké.

Nagy hausse Svájcban a békeakció hírére.

Genf, szeptember 17.

A magyar és osztrák jegyzékkel kapcsolatban a svájci tőzsdéken nagy hausse észlelhető. A korona árfolyama emelkedett.

Az entente proklamációt intéz a központi hatalmak népeihez.

Genf, szeptember 17.

A Petit Parisien értesülése szerint az entente kormányai nem valamely semleges állam közvetítésével fognak válaszolni Burián békeajánlatára, hanem egyenesen Magyarország, Ausztria Németország, Törökország és Bulgária népeihez intézendő proklamációban fogják közölni, milyen feltételek mellett lehetséges a világbéke. Clemenceau és Pichon a békejegyzék megérkezésekor nem voltak Párisban. Az ententenak a központi hatalmak népeihez intézendő proklamációja tárgyában még hosszabb tanácskozássra van szüksége.

Allandó harcok az egész nyugati fronton.

Berlin, szept. 17. A miniszterelnökség hadtáncosztály távirata. A nagyhódadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportha és Böhner vezérezredes hadcsoportha.

Flandriában élénk felderítő tevékenység, Yperntől délre. Meghíusultak az ellenség részleges támadásai a csatorna-állás mentén. Pomerániai gránátosok Touchi-Couchi közelében az ellenség ellen intézett megújított előretöréseik alkalmával foglyokat szállítottak be. Havrincourt vidékén a tüzéségi tüzelés kora reggel ideiglenesen nagy hevességet ért el. — Gyalogsági harc nem volt.

A német trónörökös hadcsoportha. — Az Ailette és az Aisne között tovább tartottak az ellenség heves támadásai. A Vauxail fontól keletre levő magaslatot, amelyen az ellenség megvetette lábát, visszafoglaltuk. A Larfauxtól keletre vezető ut mentén az ellenség kissé visszaszorított bennünket. Az ellenség délután a leghevesebb tüzéségi tüzelés után újra támadásra tört elő. Támadásai azonban meghíusultak itt harcoló hannoveri, braunschweigi és oldenburgi tartalékezek ellentámadásai folytán. Este vonalainkat részben ismét előretoltuk.

A délfelől csatlakozó ötödik brandenburgi gyalogos hadosztály visszaverte az ellenségnek többször páncélkocsikkal támogatott támadásait. Csátározások a Champagneban, Yperntől délre visszavertünk egy ellenséges előretörést.

Galwitz tábornok hadcsoportha. Cotte Lorraines és Hialiere mellett és. Jauilletől nyugatra sikeres vállalkozásokat végeztünk. Ellenséges részleges támadásokat, melyek Haumont és Thiacoucourtól északkeletre megindultak, meghíusítottunk. — A tüzéségi tevékenység zárótüzelésre szorítkozott.

Tegnap 44 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Loerzer főhadnagy 41 ik, Rumaj hadnagy 35 ik és Thury hadnagy 30 ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff, első lőszállásmester.

Békejegyzékünk fogadtatása az antant hatalmaknál.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A francia kamara folyosóján az osztrák-magyar békelépés felett igen élénk eszmecsere fejlődött ki, a vezető politikusok azonban tartózkodtak a vélemény nyilvánításától. Általánosan mégis az a vélemény alakult ki, hogy a bécsi jegyzékre csak kedvezőtlen választ lehet adni.

Budapest, szept. 17. (Saját tudósítónktól.) Berlintől jelentik: A Vossische Zeitung jelenti Genfből: A békejegyzékről a Havas ügynökség megjegyzi, hogy az antant népeinél ez a lépés nem keltett nagy meglepetést. Általánosan a meggyőződés, hogy az új békeakció semmit sem fog elérni, mert a jegyzék nagyon távol áll attól a beszéd-től, amelyet Vilmos császár legutóbb mondott s melyben a porosz béke alapelveit rakta le. A Bourbon palotában úgy vélik,

hogy Franciaország és szövetségeseinek hadicéljai eléggé ismeretesek. A központi hatalmak már nem tartják a fegyverek erejével elérhetőnek céljaikat mi azonban nem kételkedünk benne, hogy hadicéljainkat győzelmes hadseregeink segítségével végig teljes egészében fenntarthatjuk.

Rotterdam, szeptember 17. Az Echo de Páris jelentése szerint nem kétséges, hogy a bécsi jegyzékre az antant elutasító választ fog adni.

Genf, szeptember 17. A Journal des Debats azt írja, hogy Burián jegyzéke végső kísérlet a szövetségesek szétválasztására. A Temps megemlíti, hogy Párisba egyidőben érkezett meg a német repülőraj és Burián jegyzéke. Franciaországot sem az előbbi nem ijesztette meg, sem az utóbbi nem fogja rászédni.

Nagy olasz támadások.

Budapest, szept. 17. A miniszterelnökségi hadtáncosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A Brenta és a Monte Solanolo között az olaszok tegnap reggel erős pergőtűzig fokozott tüzéségi előkészítés után támadásra indultak. Rohamoszlopaikat a Brenta-völgyben és a Col Caprille előtt tüzelésükkel visszaűztük, az Asolonen pedig ütegeink hatása alatt egyáltalán nem tudtak kijönni árkaikból. A Monte Pertivan, a Solarolen és Tasson-gerincen elkeseredett harcokra ke-

rült a sor, melyekben az ellenség szintén kénytelen volt visszahúzódní.

A többi szakaszokon sok helyütt élénk repülőtevékenység.

Nyugati harctér.

Az osztrák-magyar csapatoknál nem volt nagyobb harci cselekmény.

Albánia.

Pojaninál meghíusultak az olaszok megújított előretörései.

A vezérkar főnöke.

Olaszország válasza e hét végén várható.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Matin jelentése szerint a szövetségesek beható eszmecserét fognak folytatni az osztrák-magyar monarchia békeajánlata felett. Olaszország válasza a hét végére várható.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti 17-én este:

Ailette és Aisne között az ellenség megújított támadásai meghíusultak. A többi harcszakaszokon nem történt fontosabb esemény.

Wilson a háboru feltétlen folytatása mellett.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Washingtoni jelentések szerint Wilson elnök újabb üzenetet fog kibocsájtani, amelyben hangsúlyozni fogja a háboru feltétlen folytatásának szükségességét. A semleges államok részéről jövő esetleges fegyverszünetre vonatkozó indítványt az elnök az antant érdekeivel szembenállónak jelentené ki.

A semleges államok együttes békelépése.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) A lapok egyértelműen jelentik, hogy a semleges államok együttes békelépést fognak tenni. — A hirt eddig sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették.

A nagyváradai tűzérenapok.

Művészt a színházban. — Egyházi hangverseny. Népünnepély a Bunyitay-ligetben.

A tűzérenapok iránti érdeklődés abban az arányban növekszik, amint közelednek azok a napok, amelyeken az idei esztendő legnagyobb szabásának ígérkező jótékonycélú ünnepélye lezajlik Nagyváradon.

A szombati művészt programja iránt olyan bizalommal és várakozással tekint egész Nagyvárad, hogy még mielőtt a részletes program ismeretes volna, már is a jegyek jórésze elővételben elfogyott. A színházi pénztár ma kezdi a jegyek árusítását s tekintettel a jótékony célra, a mérsékelt helyáremelés természetesen.

Az ünnepség vasárnapi programja ismét egy művészi számmal gyarapodott: vasárnap délelőtt fél 12 órakor az olasz plébánia templomban egyházi hangverseny lesz, melyen *Tamás Alfréd* operaénekes fog *Lehoczky* József orgonaművész kísérete mellett egyházi zeneműveket énekelni. Az egyházi hangverseny az ugynevezett „Uri mise” keretében fog lefolyni, belépődíj nincs, a templom előtt felállított urnáknál adományokat szívesen fogadnak a tűzerek árvái, özvegyei és rokkantjai javára.

A népünnepély kezdetét délután fél 2 kor gyűlések jelzik.

A népünnepély.

A tűzérenap szept. 22-én, vasárnap délután megtartandó népünnepélye felülmul minden várakozást.

A bizonyára nagyszámú közönség megvendégeléséről és szórakoztatásáról minden irányban gondoskodnak a nagyváradai tűzerek.

Lesz pezsgő- és virágsátor, melyben Bura Sándor zenekara fog egész délután játszani, gyümölcs sátor, amely egyúttal a rendező bizottság központja lesz, egy valószínűs főhadiszállás gondoskodik minden esetleges hiány pótlásáról, a közönség kíváncsainak lehető teljesítéséről, étkező sátor hideg és meleg étkekkel, cukrászda, bor és sör sátor, sorsjáték sátor, amely egyike lesz a népünnepély legélénkebb pontjainak, sajt és jelvénytábor, a legfrissebb hírek és levelezőlapok nagy raktára, trafik és szavazó sátor, konfetti sátor, s ezeken kívül még egy csomó látványossági sátor.

A fenti sátorokban Nagyvárad uris társadalma hölgyeinek egész serege fog tűzereink segítségére lenni a közönség megvendégelésében.

A rendező bizottság ez uton is felkéri a beosztott hölgyeket, hogy az ünnepély színhelyén, a Bunyitay ligetben vasárnap délután fél 3 órára megjelenni és közreműködésükkel a jótékony ügyet hathatósan előmozdítani szíveskedjenek.

Az alábbiakban közöljük az egyes sátorokba beosztott urhölgyek és urleányok névsorát:

Pezsgő és virágsátor.

Vezetők: Malatinszky Lajosné, Friedbergi Salamon Ernőné és Rimler Károlyné.

Urasszonyok: Balogh Miksáné, Bangha

Aurélié, Baranyi Tiborné, Cziffra Kálmánné, Darvas Imréné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Benoit Echerolles Kruspér Laura, Fényes Lórándné, dr. Fornét Miklósné, dr. Fráter Imréné, dr. Fráter Ivánné, Kőszeghy Józsefné, dr. Mihelffy Lajosné, dr. Olasz Béláné, Möriz Ernőné, dr. Örley Györgyné, Papszt Dezsőné, dr. Popper Ákosné, özv. Rimanóczy Kálmánné, Seregélyi Lászlóné, Schwartz Miksáné, Sztaniszlavszky Adolfné, dr. Szunyogh Pálné.

Urleányok: Böhm Duci, Darvas Rózi, Geleta Alice, Gyarmathy Judith, Gyémánt Piroksa, Kőszeghy Andi, Möriz Anci, Malatinszky Babsy, Popper Annus, Rimanóczy Rózi, Seregélyi nővérek, Schwarz Elza.

Központi és gyümölcs sátor.

Vezetők: Pallay Lajosné, Obrincsák Istvánné, Nadányi Károlyné.

Urasszonyok: dr. Barta Zsigmondné, özv. Bulovszky Józsefné, Fényes Manóné, dr. Fényes Ödönné, dr. Fráter Lászlóné, dr. Gyöngyössi Istvánné, Himes Frigyesné, Ince Lipótné, Kepes Miklósné, Nadányi Jánosné, Németh Istvánné, Petróczy Zoltánné, Stépán Györgyné, dr. Szöllösy Ernőné, Rimanóczy Béláné, Zechentmayer Károlyné, Zeller Jenőné, dr. Rácz Ödönné, dr. Morvay Zsigmondné.

Urleányok: Arlow nővérek, Bartha Ninus, Biszterszky Erzs, Gerő Duci, Havas Rózi, Kazay nővérek, Kepes nővérek, Németh Ilonka, Pajor Mici, Petróczy Alice, Stern Magda, Stettner Ica, Sztachó Margit, Szilágyi nővérek (B. Ujfalú).

Étkező sátor.

Vezetők: Buttyka Lajosné, Mihelffy Pálné, Szentlélek Kálmánné.

Urasszonyok: dr. Adorján Árminné, Bary Zoltánné, Faragó Rezsőné, dr. Fassy Lajosné, Friedlaender Ernőné, Horváth Árpádné, Magurányi Jenőné, Krausz Samuné, dr. Medvigy Ferencné, Örmöy Gyuláné, Perlesz Árminné, dr. Rezső Mórné, Sonnenfeld Gusztávné, Schönberger Árminné, dr. Szabó Gézánné, dr. Várnay Ferencné.

Urleányok: Balogh Emma, Edelmann Hedi, Elek nővérek, Ertler Magda, Fassy Mici és Boriska, Gerő Magda, Halász Manci, Hoványi Irénke, Klein Böske, Korbély Ibolya, Krausz Juci, Laum Margit, Mayr nővérek, Mihelffy Magda, Örmöy nővérek, Pártos Erzs, Perlesz Emmy, Polyák Leontin és Bella, Schönberger Emmy és Ducika, Schönfeld Lili, Várnay Ida.

Cukrászda.

Vezetők: Nagy Ödönné, Lukács Ödönné, Kuun Frigyesné.

Urasszonyok: Bartha Béláné, Eleméry Ferencné, Erber Dezsőné, dr. Frankó Józsefné, Fabricius Dezsőné, Hofbauer Pálné, Kereszty Kornélné, dr. Krüger Aladánné, Lederer Ottóné, dr. Moskovits Józsefné, dr. Pelle Jánosné, Rosinszky Gyuláné, dr. Rigó Lórándné, Schwartz Arthurné, Szemere Miklósné, Szőke Sándorné, dr. Szintay Lajosné, Ternyei Árminné, dr. Zigre Miklósné, dr. Zsigmondy Jenőné.

Urleányok: Balázsovich Mici, Fehér Erzsike, Fleischer Annus, Hofbauer Gizi, Istvánffy Magda, Kolozsvári Margit, Schwartz Erzs és Magda, Sulyok Ica, Stépán Margit, Szanditz Tindi és Anna, Tabéry Manci, Ternyei Edith, Voronyák Olga.

Bor és sör sátor.

Vezetők: Halász Zsigmondné, Materny Imréné, dr. Szöllösy Gyuláné.

Urasszonyok: Berdach Jenőné, dr. Breuer Oszkárné, dr. Demetrovics Elekné, Ficzek Emilné, dr. Fleischer Béláné, dr. Kotz Jenőné, Lédig Árpádné, Moskovits Miksáné, dr. Ohmacht Viktorné, Pólya Tiborné, Reidner Gyuláné, Ringelhann Lajosné, dr. Roskopf Béláné, Senker Ferencné, dr. Spitzer Mártonné, dr. Steiner Ervinné, Schönfeld Lajosné, Szalay Józsefné.

Urleányok: Bandis nővérek, Baranyi Botya, Beleznay Margit, Csanádi Váli, Halász Kató, Horthy Margit, Komzsik nővérek, Lédig Boris, Moskovits Böske, Papp Gyuszi, Spenker Toni, Schenker Ilonka, Szöllösy nővérek, Szalay nővérek, Sztachó Pálma, Zsigmondovits Irén.

Sorsjáték sátor.

Vezetők: dr. Ágoston Péterné, dr. Schütz Albertné, Wiener Jenőné.

Urasszonyok: Dr. Barna Miklósné, dr. Berkes Józsefné, Bleyer Andorné, Dutka Ákosné, Edelman, Menyhértné, Gyémánt Jenőné, Hasas Sándorné, Huzella Gyuláné, Papp Dezsőné, Rosenberg Izsóné, dr. Róz Józsefné, dr. Schwartz Gyuláné, dr. Sarkady Lajosné, dr. Somogyi Ödönné.

Urleányok: Balás nővérek, Blau Rózi, Barta Ninus, Fráter Gizi, Hant Idus, Kollárszky Zsóka, Kiss Juci, Leitner nővérek, Maczalik Gabi, Manninger nővérek, Mertz Margit, Mosuly Böske, Olasz Böske, Osko nővérek, Róz Irma, Rozsenberg Erzs, Smilovics nővérek, Szász Erzs, Szilágyi Mária, Szücs Vili.

Sajtó és jelvénytábor.

Vezetők: Fehér Dezsőné, Pásztor Ferencné.

Urasszonyok: Czillér Imréné, Tapfer Mártonné.

Urleányok: Czillér nővérek, Erlich Irén és Annuska, Kaufmann nővérek, Klein Margit, Pásztor Ilus, Pásztor Margit, Strasser Sári.

Trafik és szavazó sátor.

Vezető: Kiss Vali.

Urleányok: Altnöder Margit, Angyal Ilus, Buzáth Imrus, Beleznay Annus, Csepregi Erzsike, Horthy Gizi, Jakoby Lujzi, Kovács Gizi, Kelemen Ilonka, Mann Lenke, Paksy Baby, Rácz Sári és Manci, Szilassy Gizi, Stachó Pálma és Lenke, Sztachó Margit, Schütz Böske, Somogyi Ilus.

Konfetti sátor.

Vezetők: Gerő Árminné, Molnár Gézánné, Tichy Gyuláné.

Urasszonyok: Biró Márkné, Dernei Imréné, Hegedüs Nándorné, Lázár Mártonné, özv. Meluch Lajosné, Moskovits Miksáné, Pozsonyi Lászlóné, Sas Edéné, Szabó Gusztávné.

Urleányok: Boros nővérek, Diósi Boris, Élő Ilus, Fehér Margit, Friedländer Julis, Géczy nővérek, Kalenda Boris, Kazinczy Mariska, Kellner nővérek, Klein Margit, Koós nővérek, Klerman nővérek, Krausz Ella, London Rózi, Lévai Zsófi, Márton Lili, Markovits nővérek, Moskovits Böske, Neubrun Sára, Osváth Edith, Onody Ilus és Irén (M. Gyán), Patzki Sári, Polgár Juliska, Sas nővérek, Steinhacker Adl, Strasser nővérek, Stern Vera, Szabó Rózi és Manci, Szilágyi Mária, Ullmann Mici és Adél.

Forradalmi bizottság Varsóban.

Krakóból táviratozzák a Neue Züricher Zeitungnak: Varsóban forradalmi bizottság alakult, amely röpiratokat terjeszt a nép között és merényletekkel fenyegeti a kormányzó tanács és a lengyel kormány tagjait arra az esetre, ha folytatják az alkudozásokat Németországgal. A lengyel szocialista pártok kivétel nélkül elvetik még a gondolatát is annak, hogy a lengyel királyság a német birodalommal és egyáltalán a központi hatalmakkal szövetségre lépjen.

Pénzintézetek a tőkeemelési tilalom ellen.

A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzetébe tartozó nagyváradai pénzintézetek tegnap értekezletet tartottak, melyen állást foglaltak a részvénytársaságok tőkeemelését korlátozó kormányrendelet ellen.

Az értekezleten, melyet dr Popper Akos vezetett, ugyszólván minden nagyváradai bankigazgató felszólalt és kifejezést adott aggodalmának a fölött, hogy ha a tőkeemeléseket a kormány fogja kezelni és csak kivételesen ad ezekre engedélyt: akkor ez különösen a vidéki pénzintézetekre rendkívül hátrányos lesz, mert hisz a vidéken a részvénytársaságok rendszerint csak akkor emelik az alaptőkét, amikor ezt az üzletet nagy kiterjedésű vagy más előnyös körülmények szükségessé teszik és attól lehet tartani, hogy ha az engedélyezés a kormánytól függ ez a vidéki részvénytársaságok egészséges fejlődését hátráltatni fogja. Ugyanily értelemben szólalt fel az értekezletre meghívott kereskedelmi és iparkamará részéről dr Moskovits József elnök és dr Sarkadi Lajos titkár is.

Az értekezlet végül elhatározta, hogy a kereskedelmi és iparkamarát megkeresi az iránt, hogy a sérelmesnek tartott kormányintézkedés oly módon leendő módosítása iránt irjon fel a miniszterhez, hogy husz millió aluli részvénytársaságok alaptőke emelése 20 millióig ne essék korlátozás alá, továbbá, hogy fuzió esetén egyáltalában ne legyen köteles az engedélykérés és végül, hogy az engedélyező hatóság lehetőleg a Pénzintézetek Szövetsége legyen, mely a vidéki intézetek viszonyait jól ismeri. Ugyanily értelemben ír fel az értekezlet a Pénzintézetek Országos Szövetségéhez.

A kamarát még megkéri arra is, hogy a társ kamarákhoz is intézzon hasonló értelmű átiratot.

Magyar műkiállítás Belgrádban.

Rhemen Adolf báró vezérezredes, a szerbiai katonai kormányzó megnyitó beszédében örömet fejezte ki afölött, hogy végre a magyar művészet is bevonult Belgrádba. S közjogi engedményként mindjárt a Gotterhalte után eljárszatta saját kezdeményezésére a Himnusz. Így kezdődött a magyar képzőművészeti kiállítás Belgrádban, amelyről ezeket jelentik:

Fényes keretek között és nagy katonai pompával nyitotta meg vasárnap báró Rhemen Adolf vezérezredes, Szerbia katonai kormányzója Belgrádban a 37 ik gyalogezred magyar műkiállítását. A régi konak legszebb termeit díszítették fel Kornstein Egon és Hagyk István főhadnagyk a legkiválóbb magyar mesterek munkáival.

A megnyitás az összes katonai és polgári előkelőségek jelenlétében történt és a nagyszámu magyar közönség lelkesen üdvözölte a magyar tisztek ötletét, hogy megismertették a magyar képzőművészetet a szerb intelligenciával. Ott voltak a szerb festők és szobrászok is, akik őszinte elragadtatásuknak adtak kifejezést.

A magas vendégeket Krajcsovics János alezredes, pótzászlóaljparancsnok üdvözölte tisztikara élén.

A kormányzó kíséretében voltak: lovinci Babich Antal altábornagy, kormányzó-

helyettes, Kutterich Tivadar polgári kormányzó és helyettese Cuvaj báró, Kerchmawe Hugó vezérkari főnök, Hörmann százados, külügyi osztályfőnök, Knezich ezredes, állomásparancsnok, lovag Freytag német követ-ségi attasé, Uzetti Ferenc szerbiai középiskolák főigazgatója, lovag Tauszky Halesz tűzérési főfelügyelő, Iranek dr főtörzsorvos, Okolicsányi László dr polgári biztos, Fibich Ripke vezérőrnagy és Papp Jenő főhadnagy.

A kormányzó József főherceg nevében megnyitotta a kiállítást és két órahosszat időzött a termekben, ahol a művészek kalauzolták. A fogadtatás után a zenekar a Himnuszot játszotta. Még a kiállítás megnyitása alatt 10 képet és szobrot vettek meg. A kiállításon koncertek lesznek s okt. 10 ig marad nyitva.

A kiállításon képekkel szerepeltek: Basch Árpád, Beck Fülöp, Berényi Róbert, Csók István, Balogh István, Cigány Dezső, Dezső Alajos, Eördögh Lajos, Beck Vilmos, Hagyk István főhadnagy, Hermann Lipót, Iványi Grünwald Béla, Kövesházi Kalmár Elza, Kernstok Károly, Ligeti Miklós, Magyar Manheiner Gusztáv, Major Henrik, báró Medgyánszky László, Márffy Ödön, Medgyesi Ferenc, Pápai Pál, Perlroth Csaba Vilmos, Rippl Rónai József, Somogyi Sándor, Schramm Viktor, Dobai Székely Andor, Székely Károly, Tihanyi Lajos, Vastagh György, Vedres Márk, Vesztróczy Manó.

Mint a fecskék téli szállást találnak...

Ujabb jelensége a háborus időnek és viszonyoknak, hogy egyes falusi jegyzők meggazdagodnak, Nagyváradon összevásárolják a házakat minden áron be akarnak ide költözni.

A Schlauch téren most vásárolt egy házat 100000 koronáért közeli faluból ismeretes jegyző s a Körözs-utca 57. számú házat pedig az alsótótfalusi jegyző: Rajta Péter vette meg.

Ennek következménye lett, hogy a Körözs-utca 57. számú ház összes lakói három csoportban vonultak fel tegnap a lakáshivatalhoz, ahol Erdélyi Erzsébet, Demeter Jolán és Diószeghy János előadták, hogy az új tulajdonos, jóllehet az adásvételi szerződést nem is kötötték még meg véglegesen, renováltatni akarja a házat s e célból egy ipartestületi alkalmazottal tervet készítettett, az átalakításokra 30000 koronát irányzott elő, s az átalakítási munkálatokat sürgősen meg akarja kezdeni, mert új tetőt is akar rakatni az esős időszak előtt, nekik pedig felmondott s utasításul adta, hogy mielőbb költözzenek, ki mert az istálló építést meg akarja kezdeni.

A lakáshivatal elnöke: Dajka Endre dr rendőrkapitány megkérdezte a megidézett jegyzőtől:

— Mit akar a házzal?

— Beköltözni.

— De Önnek van a falun jó lakása, miért akarja elvenni a szegény emberek lakóhelyét? Hat családról van szó, volna Önnek szíve őket kikergetni?

A válasz frappánsul kegyetlen volt.

— A fecskék is elmennek ősszel más vidékre s mégis kapnak téli szállást.

A lakáshivatal úgy határozott, hogy a lakásrendelet értelmében a lakók bentmaradhatnak lakásaikban, mert a háztulajdonosnak van rendes lakása s beköltözése Nagyváradra nem indokolt s nem halaszthatatlan. Az istállót tehát nem építik még egy néhány hónapig. Addig várni kell Rajta Péternek, az alsótótfalusi jegyzőnek, mint ujdonsült háztulajdonosnak.

A tűzifa hivatalos árai.

A háborus viszonyok és a milliomosokká vedlett árdrágitók garázdálkodása által már-már kimerült közönség gondja napról napra nő, a fűtési idény közeledtével.

Ha visszagondolunk arra a még nem is oly régmúlt időre, mikor alig hat évvel ezelőtt 180 koronáért lehetett egy vagon kintű cserfát, míg most 1600 koronáért sem lehet válogatni, hanem meg kell elégedni olyan tűzifával, amelyet kapni lehet.

A faármegállapító bizottság megállapította az árakat, de ezzel nincsenek megelégedve a fakeskedők, a fogyasztó közönség kétségbeesetten gondol arra, hogy miből fizeti meg ezeket a horribilis árakat.

A faárakra vonatkozólag a bizottság elnöke a következő hirdetményt adta ki:

A vasuti fuvardíj emelkedése folytán (70 százalék) a tűzifa árak a következőképen állapíttatnak meg:

Suly szerint házhoz szállítva:

Hasábfá 10000 kgonkint 1524 K. Vegyesfa 10000 kgonkint 1502 K. Dorongfa 10000 kgonkint 1480 K. Vékony dorongfa 10000 kgonkint 1460 K. Forgácsfa az árusító telepen minkint 10-60 K. Fenyő fűrész-hulladékfa 101 | 2 cm. hosszú és 50 cm. átmérőjű kötegekben 10000 kgonkint 2244 K. 1 mtr. hosszú kötegekben 2 szer átkötve 1854 K. 1 mtr. hosszú drbokban kötegeletlen 1626 K. Keményfa hulladék 40 cm. hosszban 1744 K. Keményfa hulladék 40 cm. rövidebb 1524 K.

Köbméterenkint házhoz szállítva: Hasábfá egy köbméter 76 K 20 f. Vegyesfa egy köbméter 73 K 20 f. Dorongfa egy köbméter 71 K 20 f. Vékony dorongfa egy köbméter 68 K 20 f.

A telepen átvéve egy köbméter: Hasábfá 68 K 70 f. Vegyesfa 65 K 70 f. Dorongfa 63 K 70 f. Vékony dorongfa 60 K 70 fillér.

Fűrészelt és aprított kemény tűzifa: 100 kg. az árusító telepen 15 K 80 f. 100 kg. házhoz szállítva és lehányva 17 K 80 f. 100 kg. házhoz szállítva és berakva 18 K. 100 kg. aluli eladások viszonteladóknál további 10 százalékat számíthatnak.

Nagyvárad, 1918. évi szept. 16.

Komlóssy József s. k.
a faármegállapító bizottság elnöke.

* Zeneoktatás. Láposy Erzsébet zene-tanárnő Bethlen-utca 20. sz. Hegedűből, zongorából, zeneelméletből órákat ad. Óvónő, tanítónő és zeneakadémiai vizsgára előkészít.

Haltenberger Vilmos

keimefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Légi támadás Frankfurt ellen.

Budapest, szeptember 17. (Saját tudósítónktól.) Frankfurtból jelentik: Tegnap délelőtt 11 órakor ellenséges repülőgépek érkezését jelezték. A védő ütegek azonnal működésbe léptek s az ellenséges repülők nem tudtak eljutni a város felé. A környéken szerteszét ledobált bombák kevés anyagi kárt okoztak.

Német parlamenti körök véleménye.

Frankfurt, szeptember 17. Német parlamenti körökben azt hiszik, hogy az antant Burián külügyminiszter jegyzékére ellenkérdésekkel fog válaszolni.

HIREK

* A közélémezési miniszter lemondása. Budapestről jelentik: A 8 Órai Ujság értesülése szerint herceg Windischgrätz Lajos közélémezési miniszter lemondása és felmentése még e hóban meg fog történni, Windischgrätz herceg vagy a külügyminiszterium első osztályfőnöke, vagy berlini nagy követ lesz.

* A megyei közélémezés mérlege. A vármegye közélémezési bizottsága Fráter Zoltán elnöklésével tegnap vizsgálta meg a közélémezési hivatal évi mérlegét. Karácsonyi János dr. c. püspök, Pallay Lajos, bizottsági tagok, Pillmann Ödön számvevő és Bíró József könyvelő tételről tételre átnézték a rendkívül világos, tiszta számadást, a mintaszerű ügykezelést s a tapasztalatok felett teljes megelégedésüket fejezték ki Elek Móríc gazdag képességei s nagy szakértelemmel vitt működése felett. A közélémezési hivatal vagyona összesen 750000 korona. A bizottság a mérleget jóváhagyta s betérjeszti a közgyűléshez, melynek alkalma lesz méltányolni Elek Móríc kiváló ügybuzgalmát, pihenést nem ismerő tetterejét s sikereket hozó működését.

* Tanári kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Balás Margit dr-t a nagyvárad állami leánygimnáziumhoz helyettes tanárrá nevezte ki, Balás Ilona dr-t pedig a kolozsvári Marianum leánygimnáziumba tanárrá. Mindkettő Balás Elemér dr törvényszéki elnök képzett leánya.

* Ukrajnai cukor Nagyváradon. A közélémezési miniszter arról értesítette a vármegye közélémezési hivatalát, hogy ukrainai eredetű kristálycukrot utalt ki a szerencsi cukorgyárból és pedig 10 vagonnal. A vármegye rendes havi cukorkontingense jóval több, tehát bizonyos, hogy a többi cukor sárga lesz s így a fogyasztók felerészben kristálycukrot, felerészben pedig sárgacukrot kapnak.

* Szentgyörgyi Márta belehalt a spanyol betegségbe. Szentgyörgyi Márta színésznő, a Belvárosi Színház tagja tegnap délelőtt fél tizenegy órakor Budapesten Esterházy-utcai lakásán meghalt. Szentgyörgyi Márta öt nappal ezelőtt betegedett meg, a múlt hét végén még fellépett, valamelyik este azonban magasfokú láz gyötörte. Agynak dőlt, orvosai spanyol betegséget állapítottak meg rajta. Láza egyre magasabb lett, a spanyol betegség tüdőgyulladásra fajult, amely a fiatal művésznő életét kioltotta.

* Veni Sancte a főgimnáziumban. A premontrei főgimnázium ünnepélyes megnyitása ma megy végbe. Reggel 9 órakor a rend templomában Veni Sancte lesz, ezt követi a gimnázium dísztermében tartandó megnyitó ünnepély.

* Az ujságírónap rendezősege ma délután fél négy órakor az Emke kávéház külön helyiségében megbeszélést tart.

* Lakbérzúsora. Ehrlich Imre kihágási bíró előtt tegnap befejezték Kárpáti Miklós kereskedő lakbérdrágítási ügyében a tárgyalást. A jegyzőkönyvet Bíró József fogalmazó vezette, megjelentek a lakáshivatal elnöke, Dajka Endre dr és Dóri István dr ügyész. A rendőrbíró Kárpáti Miklóst lakbérzúsora miatt egy ezer korona pénzbüntetésre ítélte, mert Németh Pál 800 koronás lakását Faragó Zoltánnak 1400 koronáért adta ki s közben is árusította a lakást nyereszkeskedés céljából. Kárpáti Miklós bejelentette, hogy fellebbez.

* Aranyos Mártont véglegesítették. Nagyvárad város számvevő hivatalától ment át a vármegye közoktatóháza Aranyos Márton könyvezető, ahol ideiglenes könyvezető lett. Fráter Imre dr egészségügyi főtanácsos előterjesztésére a kórházi választmány Aranyos Mártont buzgó és hasznos működése jutalmául az előírt határidőn belül véglegesítette.

* Eljegyzés. Hannig Károly egészségügyi hadnagy vasárnap tartotta eljegyzését Bácsón Rácz Manci urleánnyal, nehai Rácz Mihály, Nagyvárad volt főjegyzőjének leányával.

* Koszorúmegváltás. Balázs Ernő tűzérhadnagy elhunyt alkalmából N. N. 6 koronát küldött a vak katonák javára koszorúmegváltás címén.

* Takarmánybeszerzési szövetkezet. A nagyváradai velencei kiscsárdák megértették azt, hogy saját sorsuknak megjavítását csak úgy tudják előmozdítani, ha sok kis ember össze áll és szövetkezik alapon is tömörülnek. Épen ezért e hó 15-ére Bálint Mihály összehívta az alakuló gyűlést, ahol ismertette, hogy milyen sanyaru azon kiscsárdának a helyzete, aki egy vagy két sertés hizlalásával akarja könnyebbé tenni megélhetését, nem tud hozzá jutni egy kis korpához sem, semmi más takarmányhoz, ami szükséges volna. Hogy a központok is szívesen szóba álljanak velők, alakítsanak takarmánybeszerzési szövetkezetet, melynek hivatása lesz a kiscsárdáknak jószágát összeírni és a központoknál eljárni és takarmányt szerezni és azt tagjai közt jószágállomány szerint széjjel osztani. Mint kezdeményezőt Bálint Mihályt megbízták az ügyek vezetésével és megválasztották mellé 8 igazgató és 3 felügyelőbizottsági tagot, Barta Lászlót pénztárnoknak, Szabó Imre tanítót könyvelőnek. — Befizetni lehet minden szerdán d. u. 2—5 ig Templom-u. 2. sz.

* Kétezer koronás jótékony adomány. Egy névtelen adakozó tegnap délelőtt 2000 koronát juttatott Rimler Károly polgármesterhez azzal, hogy azt juttassa valamely jótékony célra. A polgármester a jótékony adományt az Áldozatkészség szoboralapra utalta be.

* A hét végén viszik haza az osztrák gyermekeket. Arad-ól és az ország legtöbb vidékéről már haza szállították a nyaraló osztrák gyermekeket. Említettük tegnap, hogy Nagyváradon már akadtak sokan, akik a gyermekmenhelynél tudakozódtak, hogy mikor viszik haza Nagyváradról a kis osztrákokat. Mint értesülünk, Vadnay, a nyaraltatási akció kormánybiztosa táviratban értesítette Rimler Károly polgármestert, hogy eddig azért maradt el a Nagyváradon nyaraló osztrák gyermekek hazaszállítása, mert nem áll rendelkezésre elegendő utikocsi. Kéri a polgármestert, hogy hasson oda, miszerint még pár napig lássuk szívesen a nyaraló gyermekeket, akiket legkésőbb ezen hét végén hazaszállítanak. A késedelemért az illetők megfelelő ételmet fognak kapni igaz, hogy a szigorú étellemezési viszonyok között minden nap nehéz, de azért hisszük, hogy erre a pár napra, amíg a gyermekek elszállítása lehetővé válik, meg hozza mindenki az áldozatot.

Ilt közöljük azon értesülésünket is, hogy a gyerekek ellátásáért esedékes összegek kifizetését a város házipénztára a napokban megkezdi.

* Halálozás. Özvegy Ichnálovits Jánosné, szül. Novák Krisztina e hó 16-án este fél 8 órakor 79-ik évében hosszú és kinos szenvedés után, a halotti szentségek többszöri ájtatos felvétele után elhunyt. A drága jó, szelid lelkű urinő buzgó tagja volt az Oltáregyesületnek és a Katolikus Népszövetségnek. Temetése ma, 18-án délután 4 órakor lesz a Teleky-utcai 14. sz. gyászház-tól. Az elhunytban özv. Bodnár Jánosné édesanyját gyászolja.

* Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészítik a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel Lamprecht Mici, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanítónő, Arany János-utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianínó eladó, esetleg bérbeadó.

Színház.

A színház műsora:

Szerda: Asszony és bábu. (Ujdonság.)
Csütörtök: Asszony és bábu.
Pétek: Asszony és bábu.
Szombat délután: Sztambul rózsája;
Este: Tüzek művészestélye.
Vasárnap délután: Románc.
Este: Tul a nagy Krivánon.

Csárdáskirálynő.*

Katona Irén bemutatkozása tette érdekessé a Csárdáskirálynőt, melyet ezért vasárnap, meg nem tudnók mondani hányadszor, nézett végig ismét zsufolt ház. A színház új szubrettje kedves megjelenésű fiatal művésznő, aki kissé elfogódottan lépett a színpadra s így első jelenetei után a közönség némileg hidegen viselkedett. Később Ka-

* Tévedésből keddi számunkra nem szedett ki.

tona Irén belemelegedett szerepébe, a közönség is a tapsba. Ugy vesszük észre, Kátona Irén kellő gyakorlat és a nagyvárad közönség igényeinek megfelelő rutin megszerzése után érdekes tagja lesz a társulatnak és pedig nem is nagyon sokára. Nem nagy terjedelmű hangjával jól tud banni, a mozdulatai sikkeseek, játéka diszkrét, elég ügyesen táncol, minden előfeltétel megvan hozzá, hogy Vigh Manci szerepkörét — ismételjük: nem hosszú, de annál intenzívebb gyakorlat után — teljes sikerrel vegye át. Érdemes lesz neki minél több alkalmat adni a szereplésre. Aggházy Melinda a címszerepben minden tekintetben nagyon tetszett. Tihanyi kevésbé, bár megvolt benne minden igyekezet. Neki is gyakorlatra, még pedig sok gyakorlatra van szüksége, hogy némi tagadhatatlan érdekességet leköszörüljön organumáról és — ismét felhívjuk rá figyelmét — hogy szerencsésebben tudja magát maszkírozni. Szeretnők már olyan szerepeket is látni, amelyekben nem nyomul minden percben előtérbe a Tompa Bélával való összehasonlítás.

A mai bemutató. Pierre Louis regénye nyomán készült a színjáték: Az asszony és a bábu. A Víg-színház legsokatérőbb műsor-darbjára Az asszony és a bábu. Osztatlan sikere volt úgy a lapok, mint a közönség szemében. Meglepően bizarr, csupa szín és tűz ez a darab. A férfi sorsa a nő kezében van. Ez a tulajdonképeni probléma. A kiváló színjáték fő nő szerepe Hevessy Mariska kezében van, de ezen az előadásán lép fel először a várad közönség elé Jósika Mici is, a ki viszont szintén fontos szereplője a színjátéknak, Tóthné, Bihari Ákos, Harsányi Miklós és Várad Lajos játsszák a darab többi szerepeit. Az újdonság csüörtökön és pénteken is műsoron van. Az első idei premier felfokozott érdeklődést vált ki.

Tul a nagy Krivánon. A budapesti nyári szezonnak lehangosabb sikerű operettje volt a finom magyar hangulattal átítatott Tul a nagy Krivánon. Farkas Imre finom poézise és kedves ötletei biztosították ennek az operettnek budapesti sikerét. Ez fogja Nagyváradon is a darab sikerét biztosítani.

Délutáni előadások. E héten is két délutáni előadás lesz. Ezuttal is körültekintő izléssel állította össze a délutáni előadások műsorát a direktció. Szombat délután a Stambul rózsája, ez a finom muzsikájú Fall-operett, vasárnap délután a szenzibilis amerikai színjáték, a Románc kerül előadásra.

URÁNIA mozgó- színház	MA Szenzációs új műsor. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.
APOLLÓ mozgó- színház	MA Új műsor. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.
VIGADÓ mozgó- színház	MA Új műsor. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.

Nyílttér

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, a kik hősi halált halt szeretett fiunk elhunytá alkalmából szeretetteljes részvétükkel mértelen bánatunkat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket.

Nagyvárad, 1918 szept. 17.

Balázsy János
és családja.

Felhívás.

A Nagyvárad Népszövetségi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet átvette Petrovits Mihálynak a Rákóczi-úton és Oroszy Emiliának a Kolozsvári-utcán lévő üzleteit. Felhívom Petrovits Mihály és Oroszy Emilia hitelezőit, hogy a nevezett cégek ellen netalán fennálló követelésüket irodámban (Nagyvárad, Szalárdi-utca 7. sz.) három nap alatt jelentsék be.

Nagyvárad, 1918 szept. 18.

Dr Krüger Aladár
ügyvéd.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Árverési hirdetmény.

Eredetileg Heimlich Sándor szilágysomlyói lakos által, s ettől Nussbaum János ugyanottani lakos által, s ettől a Közgazdasági Bank Rtsg szilágysomlyói cég által Osváth Sándortól vásárolt 2669 liter, s Csilik Andrástól vásárolt 4200 liter szentjebbi, 1917 évi termései szag- és vízmentes bor, amely a sepről még nem lett lehúva, seprőjével együtt 1918. szeptember 23-án délután 3 órakor Szentjebben, a Kópászhégyen az 5. sz. pincénél kezdődő nyilvános árverésen a legjobbat ígérőnek azonnali készpénz-fizetés mellett azon további feltétel szerint fog eladatni, hogy a vevő a vétel áron felül a vételi illetéket is fizeti, az árut a termelő hordóiban azonnal átvesszi, s 24 óra alatt elviteli, mert különben ugyanaz az áru, másnap ugyanazon órában, ugyanott, ugyanolyan feltételek alatt, az árverési vevő kárára és veszélyére újból elárvereltetik.

Székegyháza, 1918. szeptember 14.

Stettner János
kir. közjegyző.

Értesítés.

Kapuczinus-u. 11. sz. alatti üzlethelyiségünkben az idei főzésű szilvóriumnak kimérését megkezdjük. A pénzügyminisztérium által megállapított hivatalos árszabás az üzlethelyiségben ki van függesztve.

Nagyvárad város
hatósági központi szeszfőzdéje.

Békeminőségű

finom kelméből készült

leány és nőikabátok
200 K-tól 600 K-ig kaphatók

Kossuth-u. 2. (emeleten)
WITRAELNÉL, d. u. 2-től 4-ig.

Makkeldási hirdetmény.

A nagyvárad gör. kath. püspökség belényesi uradalma, a földmívelésügyi m. kir. Minisztérium 111561—1918. számú engedélye alapján eladja mintegy 22000 kat, hold bükkös erdőségeinek makkoltatását csoportonként, Belényesen a püspökség központi irodájában folyó hó 23-án d. e. 9 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen.

Belényes, 1918. szept. hó 16-án.
Püspökségi uradalom.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12—
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15—
Majolika tálca fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcskészlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	12—
Boros	12—
Likör	12—
Befőttes készlet kristály fehér	12—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12—
Majolika fali sótartó színes	8—
Majolika vizeskanecso színes	10—
Kenyérfosar színes üveggel	10—
Chinaezüst cukortartó	10—
Chinaezüst gyümölcsállvány	10—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika díszfigura	5—
Porcellán főzőlábas	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	50—
Kávékészlet színes aranyozással	50—
Feketéskészlet színes aranyozással	50—
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150—
Hidegfelvágó készlet sz. aranyozással	40—
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50—
Falifűző színes aranyozott kerettel	80—
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő-lámpa teljesen felszerelve	80—
Teáspohár chinaezüst foglalatban	8—
Teáscsésze színes finom aranyozással	4—
Kávécsésze	4—
Köpcésze	5—
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5—

Nipppek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLUS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám: 372.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Pénztárosnőt

felvesszünk Tisztviselői Fogasztási Szövetkezeté, Rákóczi-ut 6.

Autó

10/12 HP, 4 üléses teljes felszereléssel, abronccsal eladó. Rákóczi-ut 37.

Izletes saláta csakis „salátfé” saláta fűszerezéssel készíthető, ecet, olaj, bors vagy só hozzátevése nélkül használható. Kapható Farkas István Apolló drogériájában.

Jogi könyvek

gyűjteményes kiadások, Corpus Juris Hungarici 1900-ig bőrkötésben stb. eladók. Cím a kiadóban.

Poloskairtó

Moksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, közepűveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Selyem a divat!

Gyönyörű kosztüm és ruhaselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban! Cziller Imre nagyáruházában.

Ruhafesték

valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árendményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Kiadó

üzlethelyiség. A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.t.” irodájában, Saspassage 22. sz. lépcső, 1. emelet. Telefon 14-00.

Jó bizonyítványokkal rendelkező megbízható egyén hivatali szolgálataiban állandó alkalmazást nyer az Egyetemes Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

Butorozott

szobák kiadók Zöldfa épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnél.

„Óriás földieper”

palántákat 100 darabonként utánvétellel szállít 8 koronáért Haverlandné Mezőtelegd 2.

Tanuló-fiúk,

leányok és munkások jó fizetéssel felvétetnek Feldstrick Kálmán könyvkötészetében, Széchényi tér 6.

Valódi patkányfogó kutyát veszek. Házmester, Rimanóczy-utca 5.

Zongoratanítónő,

ki intézetben is több év óta tanít, magánzongora órákat vállal jutányos feltételek mellett. Házhoz is jár. Pável-u. 19.

Fényképészeti

lemez, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Ne dobja ki pénzét

a ruhákért, mert a kintőn beavált ruhafestéssel régi ruhadarabjait első pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Tyúkszemirtó

három nap alatt elmulaszt tyúkszem, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Pemete

és hársfamezucorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Keresünk

azonnali belépésre egy irodaszolgát, egy éjjeli őrt, kettő kenőmunkást és éjjeli munkára lakost. Moskovits Mór.

Ór

lakással és jó fizetéssel felvétetnek a Fekete Sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3-5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, 1. emelet.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő, bádógos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek, Wattos Wolfram-szálas Tungstam-égők, villanyvasalók állandóan raktáron.

LEGF. BUZACSRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLEK, BŐRTALPVEDŐK stb. Legf. CSONTENYV

kapható Stern Miklós bőrhulladék üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz.

Videkiek kérjenek árajánlatot

Eladó ingatlanok:

Nyomda-u. 4. sz. ház, földszintes, nagy parkkal.

Rulikovszky-uti 18. sz. alatti 1 emeletes bérház és

Füzes-u. 69. sz. alatti ház.

Felvilágosítást nyújt a Magyar Bank r.t.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1. Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Szent László

Püspök gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

A kénes hévíz források természetes forrása 42°C Kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csúsz, csontbajok, női betegségek és hasonló fájdalmas betegségek ellen.

Mindenről kellőleg gondoskodva van!

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld: az Igazgatóság.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszelők telefonja 55.